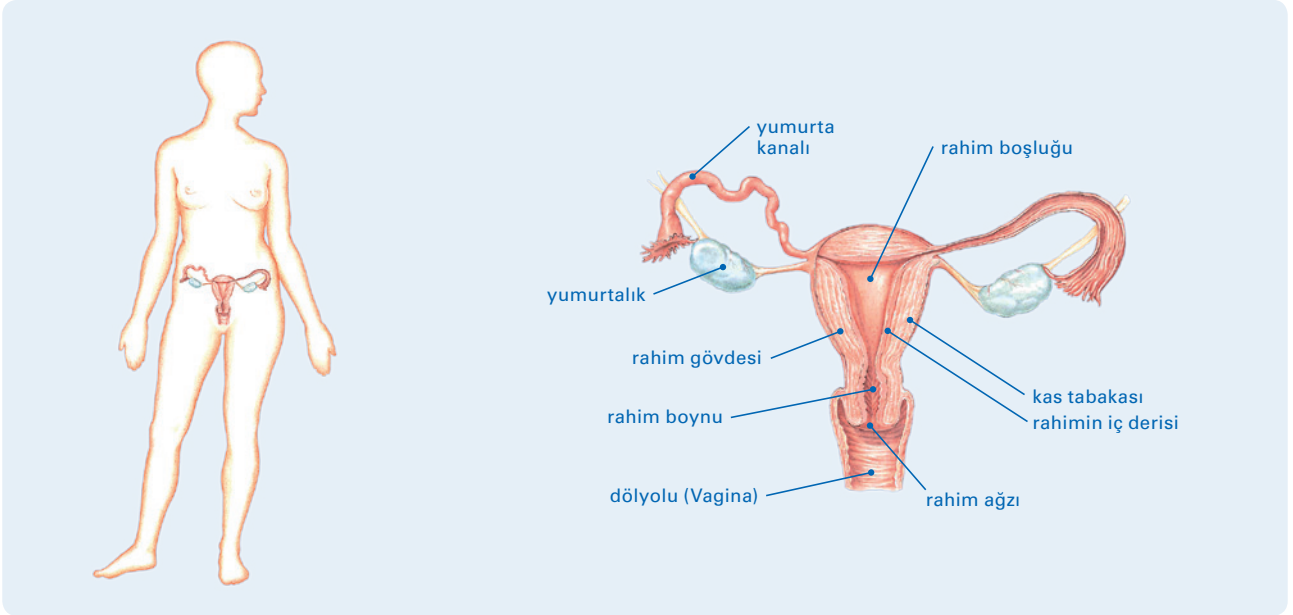

Rahim gövdesi kanseri

Rahim (dölyatağı) gövdesinde kanserli tümör

Rahim (Dölyatağı)

Rahim, kadının sağrı bölgesinde, armut biçiminde, içi boş bir organdır. Kadın gebe kaldığında, doğmamış çocuk doğum olayına kadar burada gelişir. Rahim iki bölümden oluşur: kaslı bir yapıya sahip ve iç yüzeyi özel bir mukoza ile kaplı rahim gövdesi ile rahim boynu ve bu boynun sonunda dölyoluna açılan rahim ağzı.

Rahimde çeşitli bölgelerde tümör ortaya çıkabilir:

- > Rahim «gövdesi» kanseri, rahimin iç yüzeyini kaplayan mukozada başlar.
- > Rahim «boynu» kanseri, rahim boynu bölgesindeki hücrelerde oluşur.

Her iki kanser türü aynı organda ortaya çıkmasına karşın, birbirlerinden çok farklıdır, çünkü farklı dokularda gelişirler. Burada sadece rahim «gövdesi» kanseri ele alınacaktır.

Sıklık

İsviçre’de her yıl yaklaşık 900 kadın rahim gövdesi kanseri’ne yakalanmaktadır, bu sayı bütün kanser türlerindeki hastaların yaklaşık %6’sına karşılık gelir. Genç yaştaki kadınlarda bu hastalığa ender rastlanır. Ancak hastalığa yakalanma rizikosu 50 yaştan başlayarak yükselmektedir: Hastaların yüzde 50’si 50–70 yaş arasında, yüzde 45’i 70 yaşın üzerindedir.

Belirtiler

Rahim gövdesi kanseri, başlangıç evrelerinde hemen hiç rahatsızlık vermez. İlk işaret, dölyolunda (vagina) normal olmayan kanamalar ya da kötü kokan akıntılardır. Adetten kesilme döneminden sonra dölyolunda görülen her kanama, kadın hastalıkları uzmanı bir kadın doktor (Gynäkologin) tarafından incelenmelidir. Adetten kesilmenin henüz başlamadığı yıllarda, iki aybaşı kanaması arasında ortaya çıkan kanamalar ya da normal aybaşı günlerinde alışılmadık dışında çok fazla kan gelmesi, kanser belirtisi olabilir.

Teşhis ve incelemeler

Rahim gövdesi kanseriyle ilgili şüpheli durumlara açıklık kazandırmak amacıyla, doktorlar hemen üreme organlarında incelemeler yapar. Bunlardan biri rahimin parmakla yoklanmasıdır. Ayrıca kasık bölgesine ultrason uygulanarak rahim ve öteki organların görüntüleri alınır. Bu işlemde ultrason sondası kadının dölyoluna sokulur (transvaginaler Ultraschall).

Buna ek olarak Rahime mini kamera sondası uygulanır. Dölyolundan geçirilerek rahime ulaştırılan bu kamera sayesinde, rahimin iç yüzeyi gözden geçirilebilir. Sondadaki özel düzeneklerle rahim mukozasından doku örnekleri alınır ve daha sonra bunlar laboratuvarında incelenir.

Tümörün vücutta ne ölçüde yayıldığını saptayabilmek için, duruma göre, başka incelemeler de yapılır, örneğin bilgisayar ya da manyetik dalga tomografisi, sidik torbasına ya da kalınbarsağa mini kamera sokulması gibi uygulamalar.

Hastalığın evreleri

Rahim gövdesi kanseri farklı evrelere göre derecelendirilir. Bu konuda uluslar arası FIGO-sınıflaması kullanılır: FIGO, Uluslar arası Kadın Sağlığı ve Doğum Yardımı Birliği'nin (Internationale Vereinigung für Gynäkologie und Geburtshilfe) kısaltmasıdır. Bu örgüt, kadınların üreme organlarındaki tümörleri sınıflandıran bir sistem geliştirmiştir.

Rahim gövdesi kanseri FIGO-sınıflamasına göre aşağıdaki gibi derecelendirilir:

- I Tümör rahim gövdesiyle sınırlı.
- II Tümör rahim boynuna kadar yayılmış.
- III Tümör rahim ötesine kadar yayılmış, ama henüz aşağı karın (kasık) bölgesinin ötesine geçmemiş.
- IV Tümör sidik torbası ya da gödeneye kadar yayılmış, ya da başka organlara, örneğin karaciğere sıçramış.

Tedavi

Ne tür bir tedavi uygulanacağı, çeşitli etmenlerin yanı sıra, tümörün ne ölçüde yayıldığına bağlıdır. Rahim gövdesi kanseri tümörleri her zaman ameliyatla kazınıp çıkarılır. Bu ameliyatta ise rahim, yumurta kanalı ve yumurtalığın da alınması gerekir.

Tümörün yayılma derecesine göre, ameliyattan sonra ışın tedavisi uygulanır. Burada iki durum söz konusudur:

- > Dışardan ışınlama (radyoterapi): Ameliyattan sonra dokularda kalmış olabilecek kanserli hücreleri öldürmek amacıyla, kasık bölgesine dışardan ışın verilir.
- > İçerden ışınlama (brakiterapi): Işınlama kaynakları, şüpheli bölgede ve çevresindeki dokularda bulunabilecek bütün kanserli hücreleri yok etmek amacıyla, doğrudan dölyolunun (vagina) son bölümüne yerleştirilir.

Ameliyat olanaklı değilse, örneğin hastanın sağlık durumu kötüyse, rahim gövdesi kanseri ameliyatı yapılmadan ışınlama işlemi uygulanır.

İleri aşamalarda, tümör başka organlara sıçramışsa (metastaz), başka uygulamalar gündeme gelir: Kemoterapi ya da kadın cinsel hormonunun etkilerini zayıflatan ilaçlar gibi.

Tedavinin sonuçları

Ameliyatlarda içerdeki üreme organları alındığı için, bu müdahalenin yapıldığı kadınlar bir daha gebe kalmaz. Menopoz öncesi yaşlardaki kadınlarda, ameliyattan sonra adet kesilme başlar, çünkü normal olarak yumurtalıklarda üretilen cinsellik hormonu artık üretilmemektedir. Bu eksiklik, adet kesilmenin tipik rahatsızlıkları olan kısa süreli ani ateş yükselmelerine, dölyolu mukozasının kurulaşmasına, duygusal denge nin bozulmasına ya da uykusuzluğa yol açabilir.

Tedavi sonrası kontroller

Kanser tedavisinin sona ermesinden sonra, hastalar düzenli aralıklarla yapılacak kontroller için doktorlarına başvurmalıdır. Doktorlar hangi aralarla hangi kontrollerin gerekli olacağı konusunda, hastanın durumuna göre tavsiyelerde bulunur.

Risiko etmenleri

Rahim gövdesi kanserine yakalanma rizikosunu arttıran bazı etmenler vardır. Bunların başlıcaları şunlardır:

- > Yaş: Bir kadın ne kadar yaşlıysa, rahim gövdesi kanseri rizikosu da o kadar yüksek olmaktadır.
- > Kalıtsal özellikler: Rahim gövdesi kanseri olaylarının yaklaşık %5–10'u kalıtsal özelliklerden kaynaklanmaktadır. Kalıtsal nedenlerle rahim gövdesi kanserine yakalanan kadınların çoğunun yakın akrabaları (kızkardeşi, annesi ya da kendi kızı) da aynı hastalığa yakalanmıştır.
- > Hormonların doğal gelişim süreci: İlk aybaşı kanamasını 12 yaş öncesinde yaşayan kadınlarda, son aybaşı kanamasını 55 yaş sonrası yaşayan kadınlarda, ya da çocuk sahibi olmayan kadınlarda, rahim gövdesi kanseri rizikosu biraz yüksek olmaktadır.
- > Adetten kesilme döneminde sadece östrojenle uzun süreli hormon tedavisi. Günümüzdeki ilaçların hepsi östrojen ve gestajen hormonu bileşimleri içeriyor (rahimi ameliyatla alınmış kadınlara uygulanan tedavi dışında); bu ilaçlarla yapılan tedavide rahim gövdesi kanseri rizikosu yükselmiyor.
- > Fazla kilolar: özellikle adetten kesilme döneminde.
- > Daha önce meme ya da kalınbarsak kanserine yakalanmış olmak.

Önleyici tedbirler ve erken teşhis

Rahim gövdesi kanserine karşı önleyici tedbir ya da erken teşhis olanaklı değildir. Buna karşın kadınlar, fazla kilolardan kaçınarak rizikoyu en aza indirebilirler. Hormonlu ilaç kullanma konusunda dikkatli olunmalı ve bir doktora danışılmalıdır.

Not

Bu bilgiler internette «www.krebsliga.ch → Krebskrankheiten» sitesinden Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Arnavutça ve Sırpça-Hırvatça-Boşnakça olarak indirilebilir. Ayrıca «www.krebsliga.ch/broschueren» sitesinde Almanca, Fransızca ve İtalyanca hazırlanmış ücretsiz bröşürlerimizi de görebilirsiniz.

Bilgilendirme, danışma, destekleme

Krebsliga Aargau

Tel. 062 834 75 75
www.krebsliga-aargau.ch

Krebsliga beider Basel

Tel. 061 319 99 88
www.krebsliga-basel.ch

Bernische Krebsliga Ligue bernoise contre le cancer

Tel. 031 313 24 24
www.bernischekrebssliga.ch

Ligue fribourgeoise contre le cancer

Krebsliga Freiburg
tél. 026 426 02 90
www.liguecancer-fr.ch

Ligue genevoise contre le cancer

tél. 022 322 13 33
www.lgc.ch

Krebsliga Glarus

Tel. 055 646 32 47
www.krebsliga-glarus.ch

Krebsliga Graubünden

Tel. 081 252 50 90
www.krebsliga-gr.ch

Ligue jurassienne contre le cancer

tél. 032 422 20 30
www.liguecancer-ju.ch

Ligue neuchâteloise contre le cancer

tél. 032 721 23 25
www.liguecancer-ne.ch

Krebsliga Schaffhausen

Tel. 052 741 45 45
www.krebsliga-sh.ch

Krebsliga Solothurn

Tel. 032 628 68 10
www.krebsliga-so.ch

Krebsliga St. Gallen- Appenzell

Tel. 071 242 70 00
www.krebsliga-sg.ch

Thurgauische Krebsliga

Tel. 071 626 70 00
www.tgkl.ch

Lega ticinese contro il cancro

tel. 091 820 64 20
www.legacancro-ti.ch

Ligue valaisanne contre le cancer

tél. 027 322 99 74
www.lvcc.ch

Krebsliga Wallis

Tel. 027 922 93 21
www.krebsliga-wallis.ch

Ligue vaudoise contre le cancer

tél. 021 641 15 15
www.lvc.ch

Krebsliga Zentralschweiz

Tel. 041 210 25 50
www.krebsliga.info

Krebsliga Zug

Tel. 041 720 20 45
www.krebsliga-zug.ch

Krebsliga Zürich

Tel. 044 388 55 00
www.krebsliga-zh.ch

Krebshilfe Liechtenstein

Tel. 00423 233 18 45
www.krebshilfe.li

Krebstelefon / Ligne Info- Cancer / Linea cancro

0800 11 88 11
Pazartesi – Cuma arası
10–18 Uhr. Almanca, Fransızca,
İtalyanca. Bedava

migesplus

İsviçre Kızılhaçı (Schweizerisches Rotes Kreuz)
3084 Wabern
Tel. 031 960 75 71
www.migesplus.ch
Göçmenler için bilgilendirme

Impressum

Yazar

Dr. Eva Ebnöter,
Zollikon

çeviri

Mustafa İdeli, migesplus

Resim

Daniel Haldemann, Wil SG

Yayımlayan

Krebsliga Schweiz
Effingerstrasse 40
Postfach 8219
3000 Bern
Telefon 031 389 91 00
www.krebsliga.ch

© 2010

Krebsliga Schweiz, Bern

Elinizdeki bu bröşür Federal Sağlık Bakanlığının «Göç ve Sağlık 2008–2013» adlı ulusal programı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. www.migesplus.ch – Bir çok dilde sağlık hakkında bilgi.